

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Rättviksskolan i Rättviks kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Rättviksskolan. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Rättviksskolan i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera återkommande olika frågor kring jämställdhet med eleverna.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 7 oktober 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:11898) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ återkoppling.

Lärarstödet är utformat så att eleverna får ta del av olika möjliga alternativ och kan därefter utveckla idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Av intervju med lärare framkommer att lärarna i början av en arbetsprocess berättar om arbetsgången och ger instruktioner om hur arbetsuppgiften ska utföras och i vilka steg. Lärarna inspirerar eleverna genom att visa bilder och ge olika exempel på färdiga slöjdföremål. Elever ber om hjälp och läraren ger eleverna stöd under pågående arbetsprocess. Lärare berättar att de uppmuntrar eleverna att ompröva sina tillvägagångssätt när de märker att det håller på att gå fel. Om en elev kan behöva göra om hela uppgiften kan läraren hjälpa eleven att göra arbetet till det steg eleven var på i arbetsprocessen. Ett exempel på processtöd från en av Skolinspektionens lektionsobservationer är när en elev fick hjälp av läraren att mäta upp korrekt längd av garntråd och fick sedan genomföra samma procedur själv. Eleverna berättar att läraren förklarar och sedan

arbetar eleverna vidare. En elev säger att de listar ut mycket själva men att läraren hjälper till när eleverna behöver stöd.

Lärarna ger återkommande eleverna stöd och kommer med återkoppling under pågående arbetsprocess. Lärarna berättar att stödet sker i dialog med eleverna och att de visar och instruerar hur eleverna kan lösa olika problem. Elever och lärare berättar i intervjuer att lärarna i de högre årskurserna ofta frågar hur eleverna har tänkt innan de ger hjälp. Eleverna berättar att lärarna är bra på att hjälpa till och på att ge det stöd eleverna behöver, ofta i form av frågor som gör att de kommer vidare i processen. Frågorna som lärarna då ställer kan exempelvis handla om vad eleven vill åstadkomma och vad som kan vara värt att tänka på.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande samt att arbetsformerna varierar.

Undervisningen är utformad så att eleverna stimuleras till utveckling, oavsett deras kunskapsnivå. Vid intervjuer berättar både lärare och elever att de oftast får samma övergripande arbetsuppgift men att det finns olika sätt att utföra den på vad gäller formgivning och svårighetsgrad. Exempelvis berättar en elev att i arbetet med att framställa en svepask så är det svårare att göra ett mindre svep med kanter och bra botten. Elever kan också välja att lägga till uppgifter och öka svårighetsgraden, så som genom att göra ett lock till svepasken. En elev berättar att det i materialinriktningen textil går bra att göra mer avancerade och utmanande slöjdföremål inom stickningen som exempelvis mössa och vantar. Lärarna berättar att de återkopplar kontinuerligt under lektionerna i mötet med eleverna och i samtalen som uppkommer under själva processen. Eleverna berättar hur lärarna går fram till eleverna under lektionen och visar samt instruerar hur eleverna kan lösa olika moment. Lärarna berättar också att de har höga förväntningar på eleverna och visar det genom att ofta uppmuntra dem. Exempelvis visare lärare hur välslipat ett visst material kan bli om eleverna lägger ned ytterligare energi på arbetet. En lärare berättar att det är viktigt att inte fastna i själva görandet och betonar vikten av att göra medvetna reflektioner och därefter lämpliga prioriteringar i arbetet.

Undervisningen är så upplagd att arbetet sker individuellt men att det också förekommer en naturlig variation av arbetsformer som exempelvis samarbete med fokus på utbyte av erfarenheter i ett gemensamt lärande. Eleverna berättar att de ofta frågar varandra om råd och hjälps åt. Detta bekräftas i en av Skolinspektionens lektionsobservationer då en elev i materialinriktningen trä och metall gav en annan elev tips i arbetet med en svepask hur denne kunde tänka för att slipa med sandpapper och böja

materialet för att undvika sprickor. En elev berättar att eleverna ofta får samarbeta när de arbetar med samma steg i en arbetsprocess. Arbete i grupper förekommer när det är liknande uppgifter eleverna arbetar med. Ett exempel är att eleverna i materialinriktningen textil i årskurs 9 samarbetar när de gör kuddar då de använder samma mönster och hjälps åt i arbetet.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna återkommande får reflektera över arbetsprocess och resultat tillsammans med lärare.

Lärarna ställer återkommande frågor till eleverna och låter dem utvärdera och bedöma resultaten av sitt arbete. Av intervjuer med elever och lärare framkommer att lärare ställer frågor som handlar om hur eleven avser att gå vidare i olika lägen och vad som konkret blir nästa steg. Lärare och elever betonar att det mer omfattande reflektionsarbetet sker i samband med slutet av ett längre projekt, eller i slutet av en termin. Då gör eleverna en större utvärdering där reflektionsfrågorna är flera, utförligare och tar upp både arbetsprocessen och resultatet. I samband med denna skriftliga utvärdering har lärare också samtal med elever för att säkerställa att de förstår frågorna och hur de ska utvärdera och reflektera.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning fördjupar elevernas kunskaper om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Däremot får eleverna kunskap om olika slöjdmeter som bidrar till hållbara slöjdprodukter.

Undervisningen innehåller viss information om olika materials egenskaper, ursprung och framställning samt deras påverkan på miljön, men ger inte eleverna någon fördjupad förståelse om detta. En lärare i materialinriktningen textil berättar att eleverna har fått se en dokumentär om klädtillverkning och dess miljöpåverkan. Lärarna i materialinriktningen trä och metall berättar i intervjun att de använder svenska träslag som ett medvetet val från miljösynpunkt och ibland visar en dokumentärfilm som handlar om vikten av att hushålla med resurser men att de inte behandlat materials egenskaper och dess påverkan på miljön i någon nämnvärd omfattning. Lärare berättar att i den mån olika materials egenskaper och miljöpåverkan diskuteras så sker det främst via någon enstaka fråga i utvärderingsarbetet av ett projekt. Eleverna berättar att det i materialinriktningen trä och metall inte förekommer så mycket reflektionsarbete kring olika materials egenskaper.

Undervisningen ger eleverna kunskaper om olika slöjdmeter och hur dessa kan bidra till användbara slöjdföremål som håller länge. Lärare och elever berättar att de samtalar om hur eleverna kan framställa slöjdföremål med lång hållbarhet genom att använda olika slöjdmeter. Exempelvis berättar en elev om hur hen använt specifika slöjdmeter för att göra en luvtröja mera hållbar genom att förstärka vissa delar av den med noggranna sömmar och stryka fast extra material där tröjan slits mer. En annan elev berättar hur de fått konstruera pingisrack genom att använda ett speciellt material mellan trä och gummi för att öka hållbarheten.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Eleverna får i undervisningen reflektera över och göra självständiga val av metoder för resurshushållning som bidrar till hållbarhet. Lärare beskriver i intervju att hållbarhetsperspektivet är en del av undervisningen och ger som exempel att de är noga med att ta hand om överblivet material genom att använda det till andra slöjdprojekt. Vidare finns projekt i undervisningen som handlar om att återbruka och att laga material. Elever berättar hur de har fått arbeta med hållbarhetsperspektiv i åtanke exempelvis när de lagat pingisrack och även när de fått ta med trasiga klädesplagg som kunde omarbetas och användas. Lärarna berättar att

eleverna har en hög medvetenhet i frågor som rör hållbarhet och att eleverna är vana vid att hushålla med det material som finns tillgängligt. Eleverna får även göra vissa jämförelser av olika material, exempelvis mellan olika naturmaterial, som bomull, silke och ull, och deras påverkan på miljön.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.¹ Av kursplanen för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen endast i viss utsträckning ger eleverna möjlighet till fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv. I den mån ämnet tas upp i undervisningen sker det huvudsakligen översiktligt och inte på djupet. Lärare har dock ofta en medveten strategi bakom val av material men tankarna bakom dessa val når sällan eleverna i undervisningen. Genom att utforma en undervisning som synliggör olika

---

¹ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

² Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

materials egenskaper ur ett hållbarhetsperspektiv kan eleverna få en fördjupad kunskap om och förståelse av hur olika material påverkar miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om materials egenskaper utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett kön möts och arbetar tillsammans.

Rektorn organiserar slöjdundervisningen så att flickor och pojkar möts. I årskurs 7 läser eleverna de båda materialinriktningarna växelvis, en termin i vardera inriktning. Samtliga undervisningsgrupper i årskurs 7 är könsblandade. Inför årskurser 8 och 9 får eleverna göra medvetna val av materialinriktning. Lärarna presenterar de båda materialinriktningarna i början av höstterminen och berättar vilka slöjdföremål som kommer att stå i centrum för arbetet i respektive inriktning. Eleverna får göra sina val individuellt utan kännedom om vilka val klasskamraterna har gjort. Lärarna berättar att grupperna över lag är blandade, men att det är stora variationer mellan åren vad gäller andelen flickor och pojkar i respektive inriktning. I intervjuer med elever och lärare framkommer att både flickor och pojkar får möjlighet att arbeta med material från ämnets båda materialinriktningar och kombinera dem med varandra. Ett exempel på produkt som kombinerar båda materialinriktningarna är högtalare med ljuddämpande material för A-traktorer.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna sällan lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna samtalar endast i liten utsträckning med eleverna om frågor som rör jämställdhet. Lärare berättar att de inte tycker att frågor som rör jämställdhet i slöjdämnet är särskilt angelägna då de menar att skolan inte har några utmaningar vad gäller jämställdhetsfrågor. Lärarna berättar också att de inte gör någon skillnad på eleverna utifrån kön, men att de tar diskussionen med eleverna om sådana frågor kommer upp. Lärarna berättar vidare att de inte ser några behov av att synliggöra och motverka könsmonster då de menar att de har en öppen diskussion med eleverna kring deras val inför exempelvis gymnasieutbildningar. Både flickor och pojkar berättar att lärarna sällan pratar om yrkesmöjligheter för flickor och pojkar, könsroller eller hur könsbundna föreställningar kan påverka och begränsa eleverna i vardagen och i framtida val av exempelvis utbildning och yrke.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera återkommande olika frågor kring jämställdhet med eleverna.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra

till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.³

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare sällan lyfter frågor kopplade till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Genom att på ett medvetet sätt synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare återkommande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁴

På Skolinspektionens vägnar

X Christina Wallin

Beslutsfattare

Signerat av: Christina Wallin

X Jan Liljegren

Föredragande

Signerat av: Jan Liljegren

I handläggningen av ärendet har även utredare Åsa Pleiner deltagit.

---

³ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

⁴ [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) hämtad 2026-03-16

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Rättviksskolan onsdag 18 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Jan Liljegren och Åsa Pleiner.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Rättviks kommun med grundskola, årskurserna 7–9. På skolenheten går 276 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från de skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdamnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁵

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁶ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁷

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁸

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.⁹

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.¹⁰ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

---

⁵ 26 kap. 20 § skollagen.

⁶ 1 kap. 4 § skollagen.

⁷ 1 kap. 5 § skollagen.

⁸ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

⁹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁰ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.¹¹

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹²

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

---

¹¹ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹² Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹³

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁴

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹⁵

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁶

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

---

¹³ Ibid.

¹⁴ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁵ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁶ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁷

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁸

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁹ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.²⁰ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²¹

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

---

¹⁷ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁸ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

¹⁹ 2 kap. 9 § skollagen.

²⁰ 2 kap. 10 § skollagen.

²¹ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²²

---

²² Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.